

الإشارات

کندوکاوی در برجسته‌ترین رخدادهای
بازارهای سرمایه عربی

سال اول | شماره ۲۸ | ۲۸ آذر ۱۴۰۲

اداره امور بین‌الملل

بسم الله الرحمن الرحيم

تدوین و انتشار	اداره امور بین الملل سازمان بورس و اوراق بهادار
راهبری	دکتر حسین محمدی، مشاور عالی و جانشین رئیس سازمان در حوزه فناوری اطلاعات و امور بین الملل
نظارت	کریم کریمی، رئیس اداره امور بین الملل سازمان
همکاران این شماره	کریم کریمی

مطالب این نشریه لزوماً انعکاس نظرات سازمان بورس و اوراق بهادار ایران نیست.

نشریه الاشارات از دریافت مقاله‌ها و اخبار مناسب استقبال می‌کند.

نشریه در دخل، تصرف و تلخیص مقاله‌ها آزاد است.

نقل مطالب با ذکر مأخذ مانعی ندارد.

نشانی نشریه: تهران، تقاطع خیابان مطهری و قائم مقام فراهانی، ساختمان بورس و اوراق بهادار، طبقه دوازدهم،

اداره امور بین الملل

تلفن: ۰۲۱ - ۸۴۰۸۳۷۰۷

نشانی اینترنتی: www.seo.ir

پست الکترونیک: intl@seo.ir

فهرست

● عملکرد شاخص بورس‌های عربی در هفته گذشته

● مروری بر اخبار بازار سرمایه جهان عرب در هفته گذشته

● تعهد عمان برای کسب «کربن صفر» تا سال ۲۰۵۰

● درخواست IMF از GCC برای تقویت بیشتر رشد بخش غیرنفتی

● بزرگ‌ترین پروژه‌های انرژی‌های تجدیدپذیر در خاورمیانه

● مودیز رتبه اعتباری لبنان را C اعلام کرد

عملکرد شاخص بورس‌های عربی در هفته گذشته

روند تحرک شاخص بورس‌های عربی منطقه در هفته گذشته افزایشی بود. در مجموع سه بورس بحرین (۱/۴-)، و قطر و عمان کمتر از یک درصد منفی شدند. بورس لبنان نزدیک به ده درصد جهش یافت و بهترین عملکرد را داشت. بورس عراق هم بیش از ۶ درصد بالا رفت. این میزان رشد برای بورس‌های عربستان بیش از دو، دوبی بیش از یک، و بورس‌های مصر، اردن، ابوظبی، فلسطین و کویت کمتر از یک درصد بود. بعد از شروع جنگ غزه و رژیم صهیونیستی، برای اولین بار بورس فلسطین رشد هفتگی را تجربه کرد.

افزایش بهای نفت خام در پی افزایش فشار تقاضای این طلای سیاه، مهم‌ترین عامل تأثیرگذار بر این روند صعودی بورس‌های عربی منطقه در هفته گذشته بود. «آژانس بین‌المللی انرژی (IEA)» از تداوم این روند در سال آینده خبر داد. همچنین تضعیف ارزش دلار آمریکا نیز در این روند بی‌تأثیر نبود.

تغییر از ابتدای سال End-2022	تغییر هفتگی (%)	14 December 2023	شاخص	کشور	ردیف
-4.04	0.78	2,400.49	Amman SE General	اردن هاشمی	۱
19.93	1.13	4,001.10	DFM General	امارات متحده عربی	۲
-7.28	0.71	9,467.80	FTSE ADX General	امارات متحده عربی	۳
1.05	-1.40	1,915.18	Bahrain All Share	بحرین	۴
47.38	6.43	863.57	ISX Main 60	عراق	۵
10.16	2.83	11,542.93	Tadawul All Share	عربستان سعودی	۶
-5.53	-0.12	4,588.92	MSM 30	عمان	۷
-10.30	0.49	573.81	Al-Quds	فلسطین	۸
-7.05	0.81	9,927.72	QE General	قطر	۹
-6.06	0.00	5,372.28	Main Market 50	کویت	۱۰
28.54	9.73	1,812.84	BLOM Stock	لبنان	۱۱
70.58	0.88	24,902.67	EGX 30	مصر	۱۲

مروری بر اخبار بازار سرمایه جهان عرب در هفته گذشته

● تعهد عمان برای کسب «کربن صفر» تا سال ۲۰۵۰

«وزارت انرژی و معادن عمان (MEM)» یک یادداشت تفاهم همکاری با شرکت «توسعه پترولیوم عمان»، شل عمان، «شبکه گاز OQ» و «Occidental Petroleum» به امضا رساند. هدف از این تفاهم‌نامه، تقویت همکاری در زمینه‌های جذب کربن، استفاده، ذخیره‌سازی و توسعه هیدروژن آبی در این کشور است. این نهادها با هدف ایجاد یک مرکز تخصصی برای کمک به توسعه چارچوب‌های نظارتی و راهبردی برای این طرح‌ها با یکدیگر به همکاری خواهند پرداخت.

امضای این تفاهم‌نامه بخشی از تلاش‌های دولت برای استفاده از فناوری‌های جذب کربن و تولید هیدروژن آبی در راستای اهداف استراتژی ملی انرژی در عمان است. همچنین نشان‌دهنده تعهد این کشور برای دستیابی به «کربن صفر» تا سال ۲۰۵۰ می‌باشد.

این یادداشت تفاهم، با تلاش‌های جاری و با هدف شناسایی اقدامات ملموس برای کاهش انتشار کربن هماهنگ بوده و هدف آن، تسهیل ابتکارات و سرمایه‌گذاری‌های آتی در جذب کربن و تولید هیدروژن آبی با ایجاد یک مرکز تخصصی ویژه برای انجام ارزیابی‌های جامع فنی-اقتصادی در عمان است.

● درخواست IMF از GCC برای تقویت بیشتر رشد بخش غیر نفتی

بر اساس گزارش صندوق بین‌المللی پول (IMF) با عنوان «چشم‌انداز اقتصادی و اولویت‌های سیاست برای کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس (GCC)»، کشورهای عضو این شورا رشد غیرنفتی سالمی را تجربه می‌کنند. علی‌رغم خطرات جهانی و شرایط نامطلوب، این رشد ناشی از افزایش سرمایه‌گذاری و جریان سرمایه است.

این گزارش تأکید می‌کند که تولید ناخالص داخلی غیرنفتی عربستان سعودی در نیمه اول سال جاری، به دلیل فعالیت‌های غیرنفتی بخش خصوصی، به طور متوسط نرخ رشد ۴/۵ درصدی را تجربه کرده است. به همین ترتیب و در مدت مشابه، امارات متحده عربی رشد قوی ۵/۹ درصدی کسب کرده که علت آن، افزایش شدید تقاضای داخلی بوده است.

IMF رشد GDP قطر را ۶/۸ درصد اعلام و علت آن را علاوه بر فعالیت‌های بخش غیرنفتی، میزبانی جام جهانی فوتبال ۲۰۲۲ عنوان کرد. بخش‌هایی مانند گردشگری، هتلداری و ساخت و ساز بیشتری سهم در این رشد را داشتند.

با این حال، این صندوق پیش‌بینی کرده که رشد قوی در سال جاری به نرخ نرمال ۲/۵ درصد کاهش یابد. این تعدیل عمدتاً ناشی از سرمایه‌گذاری در پروژه‌های عمومی و گسترش پروژه میدان LNG شمال خواهد بود.

همچنین IMF اشاره می‌کند که علی‌رغم کندی رشد غیرنفتی در بحرین و کویت اما، این رشد کماکان بالای ۳ درصد باقی مانده در حالی که در سلطان‌نشین عمان، ۲ درصد بوده است.

● بزرگ‌ترین پروژه‌های انرژی‌های تجدیدپذیر در خاورمیانه

خاورمیانه مدت‌هاست نه تنها از نظر درآمد، بلکه در تولید برق به نفت و گاز متکی بوده است. اما در سال‌های گذشته، این منطقه خود را به عنوان پیشرو در بخش انرژی‌های تجدیدپذیر قرار داده و پروژه‌های انرژی تجدیدپذیر متعددی را انجام داده است. در اینجا برخی از بزرگ‌ترین پروژه‌های انرژی تجدیدپذیر در منطقه از نظر ارزش عنوان شده است.

مؤسسه Mordor Intelligence پیش‌بینی کرده که بازار انرژی‌های تجدیدپذیر خاورمیانه از سال ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۸، سالانه ۱۳/۴۳ درصد رشد کند. محرک اصلی نیز برنامه‌های مختلف دولت‌ها با هدف افزایش انرژی‌های تجدیدپذیر در ترکیب انرژی خود بوده است. به عنوان مثال، امارات متحده عربی در نظر دارد تا سال ۲۰۵۰، انرژی پاک ۵۰ درصد از کل عرضه انرژی خود را تشکیل دهد.

ده پروژه عظیم انرژی‌های تجدیدپذیر در منطقه به شرح زیر است:

۱. نیروگاه اتمی Barakah، ابوظبی، ظرفیت ۵,۶۰۰ مگاوات، ارزش ۲۴ میلیارد دلار
۲. نیروگاه خورشیدی محمد بن رشید آل مکتوم، دوبی، ظرفیت ۵,۰۰۰ مگاوات، ارزش ۱۳,۶ میلیارد دلار
۳. پروژه هیدروژن سبز NEOM، نئوم، عربستان سعودی، ظرفیت ۶۰۰ تن در روز (هیدروژن سبز)، ارزش ۸/۴ میلیارد دلار
۴. نیروگاه خورشیدی Benban، اسوان، مصر، ظرفیت ۱,۸۰۰ مگاوات، ارزش ۴ میلیارد دلار
۵. الشعیبه PV1، و الشعیبه PV2، مکه، عربستان سعودی، ظرفیت ۲,۶۳۱ مگاوات، ارزش ۲/۴ میلیارد دلار
۶. پروژه نیروگاه بادی خلیج سوئز، مصر، ظرفیت ۱,۱۰۰ مگاوات، ارزش ۱/۵ میلیارد دلار
۷. نیروگاه خورشیدی Sudair، ریاض، عربستان سعودی، ظرفیت ۱,۵۰۰ مگاوات، ارزش ۹۲۴ میلیون دلار
۸. نور ابوظبی، ظرفیت ۱,۱۷۷ مگاوات، ارزش ۸۷۰ میلیون دلار
۹. نیروگاه بادی Dumat Al Jandal، الجوف، عربستان سعودی، ظرفیت ۴۰۰ مگاوات، ارزش ۵۰۰ میلیون دلار
۱۰. نیروگاه خورشیدی Al-Kharsaah، دوحه، قطر، ارزش ۴۶۷ میلیون دلار

● مودیز رتبه اعتباری لبنان را C اعلام کرد

مؤسسه رتبه‌بندی اعتباری مودیز، به دلیل بحران شدید اقتصادی لبنان که منجر به زیان بیش از ۶۵ درصدی دارندگان اوراق قرضه شده است، رتبه اعتباری این کشور را C اعلام کرد.

لبنان در حال حاضر با یک بحران عمیق اقتصادی، مالی و اجتماعی دست و پنجه نرم می‌کند و نهادهای ضعیف آن مسبب اصلی این وضعیت هستند. مودیز چشم‌انداز کشور را از «عدم چشم‌انداز» به «اثبات» تغییر داده است، که این موضوع نشان می‌دهد احتمال زیاد زیان قابل توجه برای طلبکاران

خصوصی وجود داشته و انتظار آنها برای تداوم رتبه "C" در آینده قابل پیش‌بینی است. این آژانس همچنین پیش‌بینی می‌کند که محیط اقتصادی، عمدتاً به دلیل بن‌بست سیاسی مکرر و نهادهای ضعیف، بی‌ثبات باقی خواهد ماند.

بحران اقتصادی لبنان با کاهش ارزش پول ملی در بازار موازی و افزایش قابل توجه تورم تشدید شده است. نرخ تورم تا پایان اکتبر ۲۰۲۳، نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۵/۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

گزارش این مؤسسه همچنین تصویری از چشم‌انداز چالش‌برانگیز اقتصادی لبنان، از جمله رشد منفی تولید ناخالص داخلی واقعی ۲/۶ درصدی در سال ۲۰۲۲، نرخ تورم ۱۲۲ درصدی و نسبت بدهی خارجی به تولید ناخالص داخلی ۳۱۹/۶ درصدی را ارائه می‌کند. این گزارش تأکید می‌کند که رتبه اعتباری کشور همچنان در معرض خطرات زیست‌محیطی، چالش‌های اجتماعی و مسائل حاکمیتی قرار دارد و در نتیجه رتبه انعطاف‌پذیری اقتصادی «caa3» به دست آمده است.

رتبه C، پایین‌ترین رتبه اعلام شده از سوی مودیز به شمار می‌رود.